

Esma binti Ebi Bekir

Category: Kitapcy, Zenan şahsyéyetler

написано kitapcy | 22 января, 2025

Esma binti Ebi Bekir ESMA BINTI EBU BEKIR

kitapcy.ru

Hezreti Pygamberimiziň (s.a.w) ilkinji halyfy Ebu Bekir hezretleriniň (r.a) gyzy Esma binti Ebu Bekir (r.anha) möminleriň enesi Hezreti Aýşadan (r.anha) on ýaş uly bolup onuň bilen kaka bir dogan bolupdyr. Esmanyň ejesine Kuteýle binti Abuluzza diýilýär ekeni. Hezreti Esma (r.anha) yslamy ilkinji kabul edenleriň hatarynda bolup, hijret wagtynda hem adyny yslam taryhyna ýazdyrmagy başarypdyr.

Resuly Ekrem (s.a.w) hijret emrini alandan soňra, günortanyň jokrama yssysynda Hezreti Ebu Bekiriň öýüne gidipdir. Hezreti Ebu Bekir (r.a) gyzlary Esmanyň we Aýşanyň syr saklamaga gaýymdygyny aýdandan soňra, Pygamberimiz (s.a.w) şol gjäniň özünde ýol düşmekçi bolýar we ýanynda Hezreti Ebu Bekiri (r.a) ýoldaş edip alýar. Derhal ýol harajadyny taýýarlap başlan Esma we Aýşa deriden edilen bir gowa azyk doldurdylar. Bir gowa bolsa suw saldylar. Gowalaryň agzyny baglama ýüp tapmadyk Hezreti Esma (r.anha) kakasyňyň maslahaty bilen bilindäki guşagyny çykaryp ikä böldi. Bir bölegi bilen azykly

torbanyň, bir bölegi bilen bolsa suwly tulumyň agzyny baglady. Muny synlap duran Hezreti Pygamberimiz (s.a.w) örän şat boldy we "Alla (j.j) bu guşagyň garşylygynda jennetde saňa iki guşak bersin" diýip dileg etmeginden soňra "zatünni-tikaýn" (iki guşakly) lakamyna eýe boldy.

Resuly Ekrem (s.a.w) we Ebu Bekir (r.a) ýola rowana boldular we Sewr gowagynda gizlendiler. Hezreti Pygamberimizi (s.a.w) öýünden tapmadyk müşrik başy Ebu Jehil derrew Ebu Bekiriň öýüne geldi we Hezreti Esmadan kakasynyň nırä gidendigini sorady. Hezreti Esma bilemok diýensoň Ebu Jehil elini galdyrdy-da Esmanyň ýüzüne urdy we gulakhalkasyny gaçyrdy.

Hezreti Esma Zubeýr ibn Awwam (r.a) bilen maşgala gurýar we ondan Abdylla, Urwe, Munzir, Asym we Muhajir atly ogullary, Hatijet-ül Kübra, Ümmül-hasen, Aýşa atly üç gyzlary bolýar.

Mekgeli musulmanlar Medinä göçüp gelenden soňra iki ýyl geçipdi. Şol wagtdan bări bolsa musulmanlaryň arasynda täze çaga dünýä inmändi. Muny görüp duran ýewreýler we mynafyklar musulmanlaryň keýpini bozmak üçin "biz musulmanlary jadyladyk, olaryň çagasy bolmaz" diýip gep-gürrüň ýaýradýardylar.

Hezreti Esma (r.a) mekgeden göçüp gelen musulmanlardan ilkinci bolup perzent dünýä inderende Medineli bütün musulmanlaryň buýsanjynyň çägi bolmady. Zubeýr ibn Awwam (r.a) ömrünü söweşlerde geçirirensoň üýşüp ýatan baýlgы ýokdy. Onuň söweşen ýerlerinde Hezreti Esmanyň hem gatnaşyp elinden gelen hyzmatyny gaýgyrmandygy mälimdirdir. Hezreti Esma (r.anha) Uhud söweşinde beýleki musulman aýallar ýaly ýaralylara kömek edipdir we söweşýän musulmanlara suw daşapdyr.

Hezreti Esma (r.anha) düýş ýormakda-da ökde bolan ekeni. Ol muny kakasy Ebu Bekirden (r.a) öwrenipdir. Aýratyn tapawutlanýan artykmaçlygy juda jomartlygydy. Ogly Abdylla ibn Zubeýr (r.a) ejesi Esma ýaly, daýzasınyň eline düşen zatlaryny üýşürip belli bir mukdara ýetenden soňra paýlaýandygyny, ejesiniň bolsa eline düşen zady ertire çykmana paýlaýandygyny aýdýan ekeni. Hezreti Esma (r.a) bir gün sadaka bermegi niýetine düwen puluny sanap durka, Hezreti Pygamberimiz (s.a.w)

gelipdir we "hasaplama, soňra Alla hem hasaplap berer" diýipdir.

Jahylyyet döwründe kakasyndan aýrylyşan we soňra yslamy kabul etmekden ýüz öwüren ejesi Kuteýleniň musulman däldigi üçin öýüne muhman almaga ikirjiňlendi. Ýagdaýy Pygamberimize (s.a.w) düşündirdi. Bu barada "Mümtehine" süresiniň sekizinji aýaty indi. "Alla din ugrunda siziň bilen birlikde söweşmeyän we sizi ýurtlaryndan çykarmaýan kimselere ýagşylyk etmegiňizi we olara garşy adyl çemeleşmekligi gadagan etmedi. Dogrusy Alla (j.j) adyl bolanlary söyer".

Görüm-görelodeli we terbiýeli ýerde kemala gelen Hezreti Esma (r.a) yslam dinine iň gowy düşünýänleriň we ony köpçülige iň oňat görnüşde düşündirip bilenleriň hatarynda öndäki orunlary eýeleýärdi. Ondan elli alty hadys rowaýat edilipdir.

Mekgede özünü halyf yqlan eden ogly Abdylla ibn Zubeýr (r.a) hökümét goşunynyň serkerdesi Hajjaja boýun bolup bolmazlyk barada ejesine sala salanda, ol ogluna "Balam, hormatyň bilen ýasa, gadyr-gymmatyň bilen öl, emma ýesir bir düşäýme!.." diýipdir.

Abdylla ibn Zubeýriň (r.a) öldürülip haça çüýlenmeginden soňra, ýanyна gelen Hajjaja şu hadisy aýtmakdan çekinip durmady: "Sakif taýpasyndan bir ýalançy, birem bozgunçy çykjakdy. Gördük, ol ýalançy Muhtar es-Sakafidir, bozgunçy bolsa sen!".

Hezreti Esma (r.anha) hijretiň 73-nji ýylynda oglunuň şehit edilmeginden ýigrimi gün soňra yüz ýaşynda aradan çykýar. Iň soňky ýogalan zenan muhajirdir. Ömrüniň ahyrlarynda gözüne perde inenem bolsa, akyl-huşuny ýitirmändir we dişleri dökülmändir. Zenan şahsyýetler